

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhastós petitszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 60 fill. Nyiltér: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények,
valamint a hirdetési díjak is.

Húsvétkor.

Húsvét ünnepét üljük!

Az eszme — az igazság, a haladás, a jog és a tiszta erkölcs eszméje — feltámadásának drága véren szerzett szent ünnepét!

Az istenszeretetet s az emberszeretetet legmagasztosabb vallásának Megteremtője és Megváltója támadt fel ezen a napon s a golgothai keresztfá után a szabadság, a testvériség s az egyenlőség szent eszméje — mint az emberi haladás legnélkülözhetetlenebb feltétele — támadt fel sírjából s megtermékenyítette azt a földet, a melyen új társadalmi alakulásoknak kellett következniük.

A megváltó-eszme sorsa: a szenvedés, az üldözés, az elnyomás! A Messiásoké: a keresztfá! A zsarnokság és a szolgálalkúság azonban önkénytelenül is az eszme diadalát segíti elő, mert szereplésének, kegyetlenkedéseinek nyomában kell fakadni a feltámadásnak. A humanizmus, az igazság, az eszme, rövid időre bár, elnyomható, de kiirtani azt az Isten képeire teremtett emberiségből, semmiféle zsarnokságnak sem sikerülhet.

Óh szépen és az emberiség történetéből merített megdönthetetlen igazsággéppen mondja a költő, hogy:

Mert Messiás leend minden nagy eszme,
A melynek mindig kész a Golgotha...
De bár reá legmélyebb sír borul:
Egy sem marad feltámadatlannul.
Hallóljah! Az eszme sorsa ez.

A Jordán partján hangzott fel egykoron a megváltó isteni ige, — nem egy népnek, hanem az egész emberiségnek:

«Szeressétek egymást, a mint én szeretlek titeket, — jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnék; a kinek két köntöse van, adja egyiket annak, a kinek nincs; boldogok, a kik sírnak, mert megvizsgáltatnak; boldogok az irgalmasak, a tiszta szívűek, mert ők meglátnak

az Istent; s a ki a szegénynek egy pohár vizet ad az én nevemben, bizonyára elveszi jutalmát.»

Így beszélt az, kire királyi köpenyt adtak, hogy meggyalázzák, — töviskoronát tettek fejére, hogy megkínózzák, — nád-jogart adtak kezébe, hogy hatalmát kigúnyolják!

De ez a gyenge nádvesző, ez össze tudta törni a világ zsarnokainak vasvesszejét, trónjait s az elnyomás jármát, a melyben népük görnyedett. Ez a gyenge nádvesző megjelölte a haladó emberiség számára a testvériség, a szabadság s az egyenlőség örök útjait. Megérintette ez a gyenge nádvesző az emberek szívét s érintésének nyomán az emberi méltóság emelő érzete, az emberi jogok biztosítására irányuló törekvés s a kiolthatatlan erkölcsi és jogi tudat fakadt.

Így lett a meggyaláztatásnak, a kinszenvedésnek ókori jelvénye: a kereszt, a dicsőség emlékoszlopává s az oldalain alácsurgó vér a szabadság megtermékenyítő elvévé. S így lett a feltámadás: az emberi jogoknak is feltámadásává.

Századok küzdelmei és munkája kellettek ahhoz, hogy a testvériség eszméje kiszélesüljön s társául fogadja a szabadságot. Az emberi haladás eszméjének újból fel kellett támadnia, hogy emberré tegye az embert, szabad polgárrá és testvérré tegye a jobbágyot. Az erkölcsi emelkedettség, az értelmi műveltség s az oktatás és nevelés, áthatva a vallás — éghez emelő — igazságai által, egyengeti azóta útját az egyenlőségnek az emberek között.

S az emberi haladás eszméjének újból, meg újból fel kell támadnia az emberiségben. A szegénység, a nyomor, az emberek között való békétlenség s a vallás-erkölcsiség kötelekeinek lazulása máig is sok tekintetben gátolja ez általános emberiségi eszmék meggyökerezését és folytonos terjedését. Pedig lehet szegényeknek lenniük ez édes hazában, lehet tévedniük

az eszközökben, de nem szabad haboznunk soha a megvalósítandó nagy célok tekintetében s bármily viszonyok között élünk is: mindegyikünknek, lelkünk egész odaadásával, részt kell vennünk a honfentartás, a nemzeti és az általános emberi tökéletesedés nagy munkájában, — sok egyéni szabadsággal s még több értelmi és erkölcsi képességgel, arravalósággal és készséggel!

Engedjük tehát szíveinkben és lelkeinkben szüntelen, egyre tisztább és tisztább alakban feltámadni a nemzeti és az emberi haladás örök eszméit!

(-k.)

Egy darab történet az „Eperjesi Lapok“ életéből.

írta: Hörk József.

Azt is írhattam volna címül: Hogyan lettem én egykor az *Eperjesi Lapok* szerkesztőjévé, — de, mivel itt nem rólam, hanem az *Eperjesi Lapok*-ról lesz szó, jobbnak láttam ezt a címet adni rövid kis elbeszélésemnek.Ugyanazon évben, melyben két önálló művem, a «Katechetika» és a «Hű lelkipásztor jelleme» című, Budapesten megjelent, tisztelt és kedves barátom dr. *Sebestyén Jenő*, volt koll. jogakadémiai tanár és később dékán, ez elevenlelkű, művelt és kedélyes s mellette nemcsak tudományosan képzett, de széles látókörű úriember, kinek *Florián Jakab* barátom házában bírt lakásán nagyon gyakran összejöttünk eszmecserére, kész-tette látta magát — fontos okokból — az *Eperjesi Lapok* szerkesztésétől visszalépni. És elkezdett engem buzdítani: vállalam el e tisztelt én. — Én, ki már tapasztalásból tudtam: mennyi gondot ad egy vidéki városban egy hetilap szerkesztése, mert hiszen megelőzőleg nemcsak a *Nograd* alapításánál buzgólkodtam Losoncban, de két ízben 2—2 hónapon át a *Losonczyi Lapok* helyettes szerkesztője is voltam, — haboztam. A lapnak azonban ez időközben is meg kellett jelennie. És a lap derék kiadója: az Eperjesi Bankegylet úgy segített magán 1880. végén, hogy míg a szerkesztőválság tartott, ügyes és irodalmilag is képzett nyomdavezetőjét, *Breszovszky Istvánt*, szerepeltette — felelős szerkesztőként. Végre létrejött közöttem és a nemes, áldozatra is kész Eperjesi Bankegylet között a megegyezés. Az Eperjesi Bankegylet szép, mondhatnám fényes feltételeket szabott

AZ „EPERJESI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Resurrexit!

Miért sarjad fel ébredő mezőkön
Illalhelve fű, fa és virág?
Miért tör égre a remény színével
S virágai havával minden ág?
Miért hogy innét, e nagy föld öléről
Az ég felé tör minden, a mi él,
Miért hogy minden e borús világon
Egy földfeletti szent vágyról beszél?

Az énekes pacsirta himnuszával
A kék égbe indul könnyedén;
A sas, hatalmas szártek gránittornyán,
A fellegekbe szárnyal; — nap hevén
A tenger csöppje felleg vagy lehetni
S a kék azurban villámot fogan —
S az aldozatfűst illatos gomolylyal
A menny felé törekszik lassúdan!

A földön szőnek, jónak nincs hazája,
S ha gyökeret ver is: meg nem marad.
Mint a növény, kinő e szűk határból
S a túlvilágon nyit virágokat!
Főnségesebb jelentés rejlik abban,
Mint korlátolt szemünk felismeri,
Hogy magasabbra vágyik domb, madárdal,
Felleg, ima és minden «emberi!»

Egy szót susog az égre szálló harmat,
Az istenek felé vivő remény,
A szép szívárvány, mely mosoly gyanánt regg
Az égnek fellegrányas kék szemén!
Egy eszme rejlik minden szárnyalásban,
Mit csak a szív sejt s meg nem érti más.

E szó, ez eszme köt az Istenséghes,
E szívárvány ige: «Feltámadás!»

Ő, a ki általverve ércszögekkel,
Végperczében bocsánatot rebeg
És haldokolva is csak azt tanítja:
Szeressük egymást, — legyünk emberek!
Ő mondta ki legelső e dicső szót,
A melytől egy mindenség visszazeng:
«A sír csupán új élet mély kapuja,
Valódi életünk az, odafent!»

Mint a virágról himpor és vidám lomb,
Biborszírom lehullik, elmarad
S csupán virágok lelke: édes illat
Repül magasra, — úgy a föld alatt
A porhüvely csak lelkünk múlt szirma,
A melynek itt len kell maradnia,
Hogy szabadon repüljön a magasba,
A hol hazája örök glória!

Húsvét! Te túlvilágnak ünnepnapja,
Taníts meg e szent szót megérteni,
Hogy felismerjük azt, mi szívünk mélyén
Örökbecsű, múlhatlan, isteni!
Hangostasd az igazság harsonáját,
Mely elnémit örökre: elmúlás!
Harsogjon át az öröndő világon
Szent diadalzenéd: «Feltámadás!»

Dr. Váradi Antal.

J E N A.

— Régebbi úti naplójegyzetek. —

írta: dr. Berzeviczy Albert.

A város, a hol Németség egy nagy csatát vesztett a harcmezőn és sok csatát nyert meg a tudományok mezéjén, annyira félreesik és felületes szemléletre oly kevés nevezetést s szepet tartalmaz, hogy a mai

elkényeztetett és sietős világban, utazók mentül ritkábban látogatják. Annál ismeretesebb a pedagógusok előtt, még pedig különösen nálunk Magyarországon, a hol kivált az ágostai hitv. protestáns papok és tanárok között kevés van, ki valaha Jenával valami összeköttetésben nem állott volna; most is van itt tizenegy magyarországi hallgató, — jobbadán erdélyi szász; ezek számára Károly Ágost nagyfejedelem külön konviktust alapított, melyben ingyen vagy potom áron kapnak élelmet.

Jena fogalmát körülbelül kimerítettük, ha azt mondjuk, hogy itt az emberek: tanárok vagy tanulók; minden egyéb vagy csak ezeknek tartozéka, vagy oly szoros kivétel, mely különös igazolásra szorul. Különben is Jena belesik abba a német költő, művész és tudós republikába, a melyet a weimari Meccénás-dinasztia alapított, s a melynek szellemi központja ma is Weimar, üzleti vagyis kiadói empórium pedig Lipcse.

Tagadhatatlanul van itt a légkörben valami eleme a régi attikai atmoszférának; meglátszik ez nemcsak abból, hogy az emberek nagyobb része hosszú hajat visel és igyekszik Goethehez vagy legalább Schillerhez hasonlítani, hanem sokkal szembetűnőbben magának a jenai egyetemnek fennállásából és virágzásából.

Mert a mai viszonyok és mai követelmények, különösen pedig a természet- és orvostudományok mai fejlettsége és tanítási módszere mellett valóban szinte megfoghatatlannak látszik, hogy egy 11,000 lakossal bíró kis városka székhelye lehessen egy egyetemnek, a mely mai nap is több nagy nevű tanárt vall magáénak, a mely ide tud vonni 710 hallgatót, még pedig a világ legkülönbözőbb vidékeiről, Angliából és Görögországból, Svédországból és Spanyolországból, Oroszországból, Kis-Ázsiából, Kaliforniából s Észak-Amerikából, a kiknek száma nemcsak nem csökken, de még emelkedik ujabban, s hogy az ismeretek, a melyeket ezek az ifjak itt szereznek, valóban megfelelnek a német egyetem nagy hírnevének.

elém. És én nagy lelkesedéssel és buzgalommal hozzá is fogtam a szerkesztéshez. És kifejtettem szerkesztői programomat az *Eperjesi Lapok* 1881-diki jan. 1-jén megjelent 1-ső számában.

Gondoskodtam munkatársokról is. Az «Eperjesi Széchenyi-kör» lelke *dr. Berzeviczy Albert*, ma hazai életünk egyik kiváló jele, akkor vármegyei főjegyző és jogtanár s mint olyan: kartársam, — derek, kiváló műveltségű, bölcs és tapasztalatokban gazdag édes atyja: *Berzeviczy Tivadár*, akkor kir. tanfelügyelő, — a ki megtisztelt barátságával is — megígérték támogatásukat; hasonlóképpen: az örökké foglalatossá, élelétű és nemcsak az irodalom, de az ipar terén is avatott munkás «Benczúr bácsi»: *Benczúr József*; az eleven tollú, élezes és akkor irni és pedig hatásosan irni nemcsak tudó, de szerető és cikkeivel nagy sikert ért *Szankay László*, közbecsülésben álló telekkönyvezető; — megígérték támogatását a kollégiumi tanári gárda két kipróbált veterán tagja: *Flórian Jakab* nemcsak a latin klasszikusok, de a számok nagymestere is, és *Ludmann Otto* a német, francia és angol irodalom ezen alapos ismerője és a görög klasszikus világ kitűnő ismertetője, — a ki szíves volt szerkesztői német szótartományt is kellő formába átöntenie és németül írott cikkeit németekké tenni, — mert azok bizony német szavakkal magyarul voltak gondolva és fogalmazva; — de mivel, — mint ezekből látni, — két nyelvű, magyar és német volt a lap, felkértem a nagyműveltségű s a német irodalomban kiválóan jártas *Reich Lajost*, *E. G.* izraelita főtanító urat, sőt hírek szerzésére szerződöttem havi 10 forinttal egy fiatal, kezdő, de eleven és ügyes tollú (*R.*) izraelita segéd-tanítót is. Hatalmas támaszom volt *Lévay István* kir. kath. főgimnáziumi kitűnő tanár, Széchenyi-köri magyar irodalmi szakválasztmányi jegyző, majd elnök s a vidéki levelezők kiváló gárdája: *Budamérvől Chotvács Endre* akkor alesperes, *Rozsnyóról Polonyi Károly* főgimn. tanár («Gömöri»), *Edelényből* egy kiváló, kedves igenen művelt és szép nő, *K. Vilma* és a ki vele polemizálni, szellemesen kötödni szeretett, *Dengi János*, a jeles tollú tanár, *Bártfáról* a nagy tekintélyű *Toszt Károly* és a mind nagyobb szerepre emelkedő *Fekete István* s ki tudná még elszámolni azon sok jeles úriember nevét, a kiket megnyernem sikerült s a kik becses dolgozataikkal, cikkeikkel támogatni szívesek voltak...

Különösen meg kell azonban még említenem *Pléányi Endre* apát-plébános urat, a ki mint a sárosvármegyei r. kath. tanügyi feje, tanító-egyesületi elnök, és az eperjesi r. kath. felsőbb leány-nővelde és kisdudóvó egyik fő-talapítója, az ezekre vonatkozó alapos értesítésekkel, *Mankovics Kornél* és *Kathonyi Balázs* urakat, a kik jeles vezércikkeikkel és irányzikkal gazdagították a lap tartalmát és végül két fiatal, szellemes tárcaírómat: *Kösa Barnát*, és főleg a mulatatót, meglepő fordulatokban gazdag, a komikus helyzeteket pompásan festő, humortól duzzadó tárcaírómat: *Fuller Győző* (Füles Piktör) urat, kit személyesen ugyan sohasem láthattam, kinek tárcaírait azonban magam ismíndig nagy élvezettel, gyönyörűséggel olvastam. (Folyt. köv.)

Vármegyénk és városaink.

Vármegyei közgyűlés. Törvényhatóságunk évnegyedi rendszeres közgyűlését márcz. 27-ikén tartották meg *Szinyei Mersé István* főispán elnöke alatt. A gyűlésen a bizottsági tagok szép számmal voltak jelen, ámbar a vidékiek közül többeket a zordda vált időjárás, sőt a hófúvások miatt előjött közlekedési nehézségek akadályozhattak az ezen való részvételben. A főispánt a jelen voltak a teremlelépéskor színni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadták, s ő a gyűlést a következő nemes irányú, hatásos beszéddel nyitotta meg:

Közelebről szemlélve, a dolog valamivel természetesebbnek látszik. Bizonyos ugyanis, hogy a jeni tanerők kitűnő képzettsége és buzgalma erős szövet-séget talal az intézet régi hírnevében, a hagyományban és a megszokásban; ezek magyarázzák meg egyúttal, miért volna — legalább meggyőződés szerint — merőben eltévesztett kísérlet ma egy új egyetemet létesíteni valamely német kis városban, bármily költséget fordítanak is annak ellátására és felszerelésére. Egyfelől bizonyos családok és vidékek évszázadok óta meg vannak szokva fiaikat Jenába küldeni; ezek aztán magukkal vonnak másokat is. Másfelől szintén évszázadok óta megtett a kormányzat is mindent, nemcsak arra, hogy ez az egyetem a szász hercegségek tudományos életének központja legyen, de arra is, hogy kórházai és halottas-kamarái orvostudományi tananyagból soha ki ne fogyjanak: itt van a tartományok között nagy elmekórodaja, jól felszerelt klinikák, ide szállítják mind a környékbeli feyintézetek, fogházak halottaikat. Ehhez járul, hogy a tudományok némely ágában, különösen a teológiaiában Jena bizonyos hagyományos irányt követ; azoknak, a kik ezt az irányt pártolják, mindig Jena marad alma materök; végre el kell ismerni, hogy abban a nagy és nehéz versenyben, a melyet minden német egyetem valamennyi egyetem-társával az elsőrangú tanerők megszerzése- és megtartásáért folytat, a kis szász hercegségnek dicséretes áldozatkészséggel állják meg helyüket.

A város jelenéről nincs sok más mondani való. Konstatálhatom, hogy Jena, mióta két vidéki vasút találkozási pontja lett, emelkedésnek indul; a város terjeszkedik, népessége szaporodik, újabb építkezései egészen megfelelnek a kor ízlésének és a modern komfort és higiénia követelményeinek. Kis város létere van vízvezetéke s gázvilágítása is, mindkettőt maga kezeli a város, jól gazdálkodik, nem terheli meg lakóit erősen, s vállalataiból még hasznot is húz.

Egyébiránt Jena típusát még ma is a régi, girbe-

«Tekintetes törvényhatósági Közgyűlés! A mai napra hirdett rendszeres évnegyedi közgyűlés alkalmából a legszívesebben üdvözölve az oly szép számmal megjelent bizottsági tagokat, a rendszeres évnegyedi közgyűlést megnyitottam nyilvánítom s a szőlők nevének feljegyzésével a várm. főjegyző urat bízom meg. Mielőtt azonban a tárgysorozatban felvett ügyek le-tárgyalását megkezdenénk, lehetetlen, hogy röviden meg ne emlékezzem a múlt közgyűlés óta lefolyt országos fontosságú eseményekről. Nem szándékozom s nem is tarthatom feladatommak a lezajlott politikai eseményeket részletezni s a küzdelmeket ecsetelni, mert hiszen teljesen igaz van azon kiváló államférfiunknak, ki azokat egy lezárt könyvhöz hasonlította, melynek lapjait ha lapozgatnánk, épen azok között támaszhatnánk keserűséget s visszavonást, kik most egyesülve, teljes hazafüi kézséggel egy cél felé haladnak s együttesen kívánják a haza javát munkálni! De első sorban meg akarok emlékezni azon kimagasló férfiról, ki a végsőkig felkora-bácsolt politikai hullámokat lecsillapította, kinek elvülhetetlen érdemei előtt meghajtott a zászlóját az egész művelt hazai társadalom s politikai világ, s kinek már ezen rövid vezérlate alatt is helyre-állott a közéleti béke és nyugalom. E férfiú *Szell Kálmán* miniszterelnök ő nagyméltósága! Nagy politikai múltja, a szabadelvű eszmék- s intézményekhez való lelkes és férfias ragaszkodása, már kormányra-jutása előtt is biztosította részére úgy a korona legmagasabb bizalmát, mint a közvélemény osztatlan tiszteletét s elismerését s mostani szereplése már eddig is kivívta a legteljesebb bizalmat, melyet meg vagyok győződve, a vármegye közönsége is kifejezésre fog juttatni, mai beköszöntőjének tárgyalása alkalmával. Másodsorban azonban felelősségteljes állásomból folyó kötelességemnek tartom, hogy bár röviden, de foglal-kozzam azon új helyzettel, melyet a volt nemzetipárt-nak feloslása s tagjainak a szabadelvűpártba való belépése országsszerte előidézett s megjelöltem azon irányt, melynek követése, nézetem szerint, az évtizedek-ten át egymással küzdő pártok tagjainak békés együtt-működését biztosíthatja s eredményessé teheti. Tudjuk s érezzük ugyanis azt, hogy a közélet terén a működő tényezők erejének s munkásságának egy igen tekinté-lyes része, méltó a normális viszonyok között is, a pártkeretek közötti sürilódásokban felemésztdök s a különböző eszközök mikéntje iránti harcban nyom-talanul eltűnik; dacára annak, hogy mindkettőnek végcélja egy: a vármegye s a haza javának munkálása; s hogy mennyire fokozott mértékben áll ez egy abnor-mis élességű küzdelemmel, azt a közelmúlt története leginkább bizonyíthatja! Most tehát a pártkeretek meg-szűnéséig egy új erőforrást nyitott meg, melynek fel-használása lehetővé teszi a közügyeknek fokozottabb s gyorsabb föllendítését s a közös cél mielőbbi eléré-sét! Hogy a pártkeretek folytán keletkezett személyi ellentétek a pártkeretek megszűnésével egyszerre el-nem enyészhetnek, az természetes, de természetes egyúttal az is, hogy mindenki, a ki őszintén és utó-gondolat nélkül áll a béke alapján, kell, hogy a köz-ügyek terén jóakarató munkásságát érvényesítse s az új erőforrásból merítve, a közös célt: a vármegye és a haza javát önzetlennel munkálja. Így fogva fel a hely-zetet, látom azt lehetőnek, hogy a nélkül, hogy bár-kinek még érzékenysége is sértetnének, lehetséges a közélet terén biztosítani a békés együttműködést s lehet azt eredményessé is tenni. Midőn tehát a legmelegeb-ben kívánom, hogy e nemes vármegye közönsége egyetértő munkássággal gyarapítsa a béke gyümöleseit s előnyeit, biztosíthatom a tekintetes törvényhatósági Közgyűlést a felől, hogy ezen irányú működésénél állásom és egyéniségem egész súlyával a legkészsége-sebben fogok rendelkezésre állani.»

A zajos tetszés aratot beszéd után, hozzáfogtak

görbe belvárostól kapja, a melynek helyenként még bástyái is állanak s a melynek alig van háza, melynek felirata nem emlékeztetne valamely német tudósra, költőre vagy reformátorra, ki benne lakott. A város kies fekvése a lassú folyású Saale mellett, a geognosiai tekintetben érdekes hegyalakzatok, szőlőkertek és erdők, melyek környezik, jól áttekinthetők a «Sofienhöhe» nevű mulatóhelyről, a Saale jobbpartján. Innen áttekinthető az 1806-iki nagy csata egész színtere is: a völgyek, a melyeket Napoleon hadoszlopai felvonultak és a porosokat harcvezetők minden oldalon vissza-szorították; az emlékkő is látható, a mely azt a helyet jelöli, a hol a hatalmas császár állott s a honnan intézte a csatát.

De a mi e városnak mélyebb és egyúttal nyájásabb, gyöngédebb történeti jelentőséget ad, az a Goethe- és Schiller-reminisczenziák nagy száma, melyekkel lépten-nyomon találkozunk.

Mindketten, Goethe úgy, mint Schiller, oly nagy alakjai a német irodalomnak, működésük annyira túllépi a tisztán nemzeti költők alkotási körét, annyira magába foglalja a közös emberi természet legmagasabb eszméi, legnemesebb vágyai s legmerészebb törekvései-nek egy egész korszakát, hogy mindaz, a mi rájuk vonatkozik, nem a németek nemzeti emléke csupán, hanem minden idők és minden népek gyermekei-nél a szív legmélyebben rejtett húrjait fogja rez-gésbe hozni.

A Schiller-Goethe-kultusz tulajdonképeni Mekkája Weimar; a két költőre vonatkozó kulturtörténeti nevezetességben e várossal Jena sem versenyezhet; de nekem úgy tetszik, mintha az a korszak, melyben Schiller Jenában élt s Goethe is sokat tartózkodott ott, inkább szólna a kedélyhez, mint mindkettőnek későbbi, weimari fénykora.

Az a Goethe, a ki a jeni emlékek állítanak képzeletünk elé, még nem az ünnepelet nagy férfiú, a ki előtt

a hosszú tárgysorozat pontjainak letárgyalásához, a melyek mindenikét az állandó-választmányának, lapunk múlt számában részletesen ismertett, javaslati alapján intézték el. Lelkes örömmel fogadták *Szell Kálmán* m. kir. miniszterelnöknek értesítését az új kormány meg-alakulásáról s *Bornemissza Lajos* pártoló felszólalása után egyhangulag kimondták azt, hogy a törvény-hatóság az értesítést nagy örömmel vevén tudomásul, a miniszterelnökhöz üdvözölőiratot intéz, melyben bizalmá-ról és arról biztosítja, hogy a vármegye közönségének hazafias buzgó támogatására bízást számíthat. Hasonló értelemben és lelkesedéssel intézték el *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi m. kir. miniszter leiratát. *Perczel Derső* volt m. kir. belügyminiszternek állásától való megváltását jelentő levelét, melyben egyszersmind meg-köszöni a törvényhatóság részéről tapasztalt támogatást, *Hedry Ernő* és *Bornemissza Lajos* ellenző, s *Fest Lajos* pártoló felszólalása, valamint a főispán tett nyilat-kozata után túlnyomó nagy többséggel köszönettel tették tudomásul s a vármegye érdekeinek előmozdítá-sa körül tapasztalt állandó készségéért köszönet-iratnak a küldését határozták. A tárgysorozat további folyamán megalakították az adófelvételbizottságot, annak tagjai közé megválasztván rendes tagokká: *Desszeffy Lajost* és *Gombos Alajost*, póttagokká pedig *Stanczel Vilát* és *Oszwald Károlyt*. A vármegye alispánjának jelentése alkalmával *Hedry Ernő* hozta szóba a posta-hivatallal nem bíró községekhez postaküldőncz tartá-sára és posta-táska beszerzésére vonatkozólag intézett utasítás kérdését, s *Taly József* alispán felvilágosító megjegyzései után a közgyűlés egyetelmével magáévá tette a jelentés kapcsán bemutatott állandó-választmányi határozati javaslatot. A közgyűlés, melynek végén elnököi főispánt melegen megéljenzették, fél 1 órakor ért véget.

Vármegyénk népoktatása 1898-ban. *Matavovszky Béla* kir. tanfelügyelőnek a vármegye népoktatásának múlt évi állapotát tárgyzó, nagy gonddal szerkesztett jelentéséből közöljük a következőket: A vármegye terü-letén 7 állami, 29 róm.-kath., 22 gör.-kath. és 9 ág. hitv. ev., összesen 67 elemi iskola elhelyezése nem felel meg a törvény kívánalmainak. Az állami iskolák tör-vényes elhelyezése azonban már biztosítva van. A köz-lött számban csupán azok az iskolák foglaltatnak, melyeknek állapotáról a kir. tanfelügyelő vagy személyesen szerzett meggyőződést, vagy a melyekről más meg-bízható adatok állottak rendelkezésre. Új iskolák fel-állítása egyelőre összesen 35 községben 40 tanerővel szükséges E községek közül: Alsó-Komarnik, Alsó-Mérk, Bányavölgy, Berthót, Boroszló, Girált, Harságh, Mesztiszló, Orkuta, Páloca, Singlér, Somos-Ujfalú, Színye-Ujfalú, Szorocsin, Szvidnicska és Tót-Raszlavicza községekben állami elemi iskolák felállítása iránti tár-gyalások folyamatban vannak. A vármegye területén az oklevéllel nem bíró tanítók száma 90; tanító hiánya miatt 21 iskolában szünetelt a tanítás. A kir. tanfel-ügyelő 1897—98. tanévben iskolalátogatással 94 napot töltött, mely idő alatt 86 iskolát látogatott meg. Az 1898. évben 2670 ügydarabot intézett el. A magyar nyelvet oktató-képességgel nem bíró: 14 róm.-kath., 35 gör. kath. és 8 ág. hitv. ev. elemi iskolai, összesen 57 tanító. A nem tisztán magyar tannyelvű iskolák száma 34. Ezek közül róm.-kath. 6, gör.-kath. 23, ág. hitv. ev. 5. A tanítók fizetés-kiegészítésére 56 róm.-kath., 72 gör.-kath., 11 ág. hitv. ev. és 4 izraelita, összesen 143 tanító részére 20,105 frt államsegély engedélyeztetett, mely összegből tényleg kiutalványoz-tak 10,586 frtot, elvben engedélyeztek 9519 frtot.

Zárlat-feloldás. Hrabszke és Raszlavicza közsé-gekben veszettség, K.-Keresztes községben lépfene ragályos betegség miatt elrendelt községi-, illetve udvar-zárlatot feloldották.

mindenki meghajol, a kit messze földről jönnek meg-csodálni, mint Petrarcat kortársai, nem az államminiszter, a ki nagysága és jelentősége teljes önzetlenségben már nemcsak maga költ, hanem költészetben, sőt művészetben és tudományban is törvényt szab és a szimrehozott antik dráma fölött nevető színházi közönségre rámenydrög: «Man lache nicht!» Schiller sem az, a kiről Weimar emlékei szólnak; az a delelőpontján messze túlhaladt nap, a mely tudja, hogy szellemének ama sugarai, melyek legjobban gyönyörködtek a világot, már az ő lenyug-vását jelentik. Mindkettőnek alakja tele van itt még ifjúsággal, tele reménnyel, törekvéssel és küzdelemmel; életük láthatára is csak küzdelmet és diadalt mutat, távol van még a vég, még sejtelve sem vet árnyékot ösvényükre.

E korszak emlékeinek tárháza Jena; több házfelirása jelzi, hogy a két költő egyike vagy másika egy ideig benne lakott. Schiller tudvalevőleg az egyetemen tanár is volt s a történetet tanította, a régibb egyetemi épület valamelyik részében lehetett a terem, a melyben elő-adásait tartotta. Itt nősült meg ugyanő, a Camsdorf melletti Weningen-Jena kis templomában esküdött meg Charlottejával; szintén a Saale jobb-partján a hídfő mellett áll s mai nap is a «zöld folyóhoz» címzett vendéglőben élt Goethe hosszabb ideig, s a mógorva régi várépület kormos falai nem is sejtetnék, hogy a legidillibb költemények egyike: «Hermann és Dorothea» mögöttük keletkezett.

A város déli részében fekszik a kert, mely Schiller nyaralóhelyétől szolgált; a benn levő házikó keveset változtatott, de megtöltötték egy szárnnyal, a melyben most a csillagászati és meteorológiai intézet van elhelyezve; meridiánmérők, földdelejtességi kísérletekre szolgáló készülékek és eszmérő vedrek állanak körülülte s a kert útján meglehetősen közpáni játékokkal gyer-mekek mulatnak, a kik kevéssé látszanak a genius loci hatása alatt állani. Itt írta Schiller Wallensteinjá-nak legnagyobb részét; a kert szélén, a mormoló patak

A lyova közör a nev udvar

Ra 1899. Kerek. Sertes. Kis-Sá. Vörös

F zcius mikor kultur. elszám. szavak. választ. lésere. szavak. tette a. és illet. zott. A. mány. felügye. nek jav. óvoda.

Be. tára. S. Kadás. tes né. hanem. iratbar. ósanya. legnen. tetni. a becs. melyet. hogy a. férfiu.

A. és kép. zatabó. Képző. ügye. a kivá. eddigi. ban fo.

A. fel a k. sebb tá. szolgá.

Mű. vidéki. előadá. adunk

Kis. működ. sunkna. lenségg.

fölött l. szobra. nek rá. olvash. melyek. megsz. társasá.

«A. und n. gewec.

Eg. fönn;

Ne. tung («. beszél. nél»). z. ember. vedő. tem o.

De a. a hídl. nek ne. ember. baját.

A. s azt. a Kur. mikor. tehets. népes. süppe. szokta. fák vi. borz. ki, m. majd. fehér.

Állatforgalmi korlátozások. Bányavölgy, Kruzslyova és Szvidnicka községekben a szarvasmarhák között a lépfene ragályos betegség megállapíthatván, a nevezett községekben f. évi március 17-től 14 napi udvarzárlatot rendeltek el az említett állatfajokra.

Ragados állatbetegségek Sárosvármegyében 1899. márc. 22-én: *Sertésorbánus*: Kakasfalva 1 u., Kerektrét 1 u., Radoma 2 u., összesen 3 község 4 udvar. *Sertésvész*: Alsó-Sebes 1 u., Berettő 5 u., Fulya 1 u., Kis-Sáros 1 u., Magyar-Jakabfalva 1 u., P.-Peklen 1 u., Vörösvágás 1 u., összesen 7 község 11 udvar.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Szép elismerésben részesült a Széchenyi-kör a március hó 27-ikén tartott törvényhatósági közgyűlésen, mikor *Taly Főzsef* alispán előterjesztette a vármegyei kultur-alap 1898. évi jövedelmeinek felhasználására s elszámolására vonatkozó jelentését. A jelentés meglehetősen emlékeztet meg a Kör népművelési szakválasztmányának a vármegye népművelési ügyének emelésére irányított hazafias és buzgó munkálkodásáról s az e szavakban foglalt elismerést teljes mértékben magáévá tette a vármegye közgyűlése is, a mikor ezért a Körnek és illetve jelzett szakválasztmányának köszönetet szavazott. Az említett alaptól 800 forintot fognak a szakválasztmány rendelkezésére bocsátani, hogy a vármegye kir. tanfelügyelőjével egyetértőleg a vármegye népoktatási ügyének javítására használhassák. Ilyképen tehát a szvidnicki óvoda ügye közel áll a megvalósulás stádiumához.

Becses könyv-ajándékkal gazdagodott a Kör könyvtára. *Semsey szül. Kádas Natalia* úrnő ugyanis, néhai *Kádas Kálmán* hagyatékából, nemcsak egy 12 kötetes német nyelvű művet ajándékozott a Körnek, hanem odaajándékozta a boldogultnak egy csak kéziratban meglévő fordítását, melylyel Grillparzernek «Az özanya» cz. 5 felvonásos szomorújátékát óhajtotta, a legnemesebb kedvteliséssel, édes hazai nyelvünkbe átültetni. A Kör intézősége a legmelegebben megköszönte a becses és sajátkezűleg írott értékes adományt, a melyet a Kör gonddal és kegyelettel fog megőrizni, hogy a városunkban általában tisztelt és nagyrabecsült férfiúnak tiszta emlékezetét ez által is megőrkítse.

A Kör elnöksége, az igazgatóválasztmányának a zene-és képzőműv. szakválasztmány javaslatára hozott határozatából, részletes átiratot intézett az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulathoz*, a tervezett képművelési ügyében. Minden jel arra mutat, hogy ennek meg lesz a kívánt sikere s közönségünk tényleg, mint már az eddigi két kísérlet alkalmával, egy sikerült képművelésben fog gyönyörködhetni.

A Kör párisi kirándulására nagy falragaszok hívják fel a közönség figyelmét. Megjegyezzük, hogy részletesebb tájékoztatással a Kör titkári hivatala is készségesen szolgál.

Műkedvelő szineloadás. Bártfán a Kör ottani vidéki választmánya április hó 3-ikán műkedvelő szineloadást rendez, melyről bővebben a «Hírek» rovatában adunk számot.

SZINHÁZ.

Kiss Pál szintársulata, mely közel harmadfél hónapig működött körünkben, egy évre búcsút mondott városunknak. Utolsó előadásai erősen küzdöttek a részvétlenséggel. Így március hó 24-ikén egy újabb Bisson-

főltt levő pad lehetett kedvenc helye, a hol most mellszobrá áll, s egy sziklaköbe vésett szavak emlékeztetnek rá. Valamint tovább egy egyszerű kőasztal fölött olvashatók Goethe egy később írt levelének szavai, melyek azzal a büszke önértetességgel, a melyet nála megszoktunk és neki megbocsátunk, szólnak Schiller társaságában itt töltött óráiról:

«An diesem alten Steintisch haben wir oft gesessen und manches gute und grosse Wort mit einander gewechselt.»

Egy más reminiscenciát a szájhagyomány tartott fenn; ez csak Goethéről szól.

Nem emlékszem rá, hogy a «Wahrheit und Dichtung»-ban Goethe maga megemlítené, de itt tény gyanant beszélnek, hogy mikor a költő a cambsdorfi «zöld fenyőnél», a Saale hídján mellett lakott, egy falusi parasztember hozta be borzasztó hyszticus görcsökben szenvedő gyermekét a városba, a már akkor hírneves egyetem orvosainak tudományától remélve gyógyulását. De a gyermek útközben kiadta a lelkét s mikor atyja a hídhöz ért, már csak egy kis halott volt vele, a melynek nem kellett többé sem kórház, sem orvos. A parasztember siránkozva tért be a «fenyőhöz» s ott elpanaszolta baját többek között Goethének is.

A költőre mély benyomást tett ez az elbeszélés; s azt forgatva elméjében, sétálni ment a Saale partján, a Kunitz felé vezető úton, talán éppen alkonyatkor, a mikor a képzelet uralkodni kezd érkeink és többi tehetségeink fölött s a világot a maga alkotásaival népesíti be. Az út és a folyó között ma is iszapos, süppedékes a talaj, olyan, a milyenen este lidérczek szoktak járni; magas, búja fű nőtt rajta, melyből égerfák világos törzsei emelkednek föl s fűzek sötét torzomborz ágakkal, bogokkal, a mik szürkületkor úgy néznek ki, mint leskelődve előrehajló alakok, vagy kérlelve, majd fenyegetve fölemelt karok. A zizegő fű felett fehér vízpárak lebegnek s itt-ott a lombok között

vígjáték: «Hálókocsik ellenőre» szórakoztatta a sorában megritkult műpártoló közönséget s általán úgy vettük észre, mintha már színészeink kitarása is a végső erőmegfeszítéssel — közepes eredménnyel — küzdött volna. — Március 25-ikén, szombaton, Strauss «Bőregér» cz. operetteje méltó befejezése lett volna a szezonnak. A kiválóan szép zenéjű darabot Miklóssy Gyula komikus és Réthy Lina operette-primadonna jutalomjátékául adták elő. Réthy Linát pompás csokorral lepték meg, Miklóssynak az előadás folyamán zajos tapsokkal és egy — öt pecsét nélküli, de bizonyára tartalmas levéllel kedveskedtek, sőt Nemes Sándornak is, kinek jutalomjátéka nem volt, értékesebb tárgyat nyújtottak át emlékül. Az előadás sikerült volt; Erdőssy azonban érthetetlen maszkjában nem illett a keretbe. — Vasárnap «Az unatkozó király»-t a színház-alapjára megismételték. — Hétfőn a karszemélyzet jutalomjátékául félhelyárakkal (!) «Az új honpolgár» (Goldstein Számi) került színre. Ez a fővárosi jubiláris darab elég hideg fogadtatásban részesült nálunk, bár Rátkay, Medgyessi Erzs, Krasznay s különösen Miklóssy, ezen utolsó előadásán is derekasan alakítottak.

HÍREK.

* **Előfizetési felhívás.** Az új évnegyedtől kezdődőleg, lapunkra ezenelőfizetést nyitunk.

Előfizetési árak:

Egész évre	10 kor.	— fill.
Félévre	5 «	«
Negyed-évre	2 «	50 «

Az előfizetési pénzek lapunk kiadóhivatalához: *Kösch Árpád* könyvnyomtató-intézetébe (Eperjes, Fő-utca 59. sz.) küldendők.

* **Kitüntetés.** A király br. *Sennyey Pál* szül. *Fiath Mária* bárónőnek, a hosszabb és gyakori itt tartózkodása idejéből vármegyénk közönsége előtt oly annyira ismert főúri család ez oly annyira kiváló tagjának, az Erzsébet rend nagykeresztjét adományozta.

* **Április 7-ike.** Eperjes város történetében jelentékeny nap marad április 7-ike. Epen 50 év előtt ezen a napon vették be a várost a dicső honvédek, a névtelen hősök, kiüzve annak falai közül a rendes császári hadakból s részben tót népfelkelőkből álló mintegy 1800 főnyi megszálló csapatot. Az ostrom korán reggel vette kezdetét s a délutáni órákban vonultak be a győztesek az ősi város falai közé. Alkalmoszerűen találjuk, hogy Olvasóinkat erre az érdekes, nagyfontosságú *félszázados évfordulóra* figyelmeztessük épen mi, a kik csak közelébb lehetünk szerencsések lapunk hasábjain azt az általános tetszéssel fogadott s épen olyan szép, mint a milyen becses művet közölni, a mely «Egy sárosvármegyei honvéd naplója» czímen a nagy idők nagy eseményei sorában Eperjes bevételét is annyi érdekes részletességgel örökítette meg. «Epen nagyszombat volt, — mondja az idézett műnek erre az eseményre vonatkozó része, — ágyúszóval s diadalkiáltással ünnepeltük a feltámadást, a magyar dicsőség feltámadását!»

* **Az eperjesi egyházmegyéből.** A vall.- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium, a *csicsókai* görög-kath. lelkészlak helyreállítási költségeinek fedezésére, 200 frtnyi segélyt engedélyezett a vallásalapból. — *Dr. Valyi János* eperjesi püspök, megyéje újdonszentelt áldozatai közül *Ladomérszky Tivadart* Barakonyba s *Turkinyák Jánost* Homonna-Zbojnára nevezte ki helyettes lelkészekül. — *Kinevezések.* *Malinyák Mihály* minyóczyi h. k.-tanítót Viskóczra h. k.-tanítónak, *Szfrankó János* okl. tanítót Bodruzsálra h. k.-tanítónak, *Petriczko*

keresztül tör a hold halvány sugara. Eszébe jutott Goethének a gonosz tündérkirály meséje, a ki ártatlan gyermekek után áhítozik s azokat még szülőjük meleg kebléről is elrabolja. . . . Mikor a fogadóba tért, elméjében készen volt egyik leghatalmasabb költeménye: az «Erlkönig», melyről azt a sétatut ma is nevezik.

A költő egyik csodálója e visszaemlékezést azzal akarta élnékníteni, hogy a kunitzi-út mellett levő kertjében sötét lombok közé nagy fehér szobrot állíttatott, mely az «Erlkönig»-et ábrázolja, a mint a gyermek után nyul. Nem találok, hogy ez a dekoráció emelné a hely költőiségét és emlékszerűségét; a képzeletet magára kell hagyni, az ilyen külső segítség csak megzavarja működésében.

Mikor vándorlásomról Jena környékén hazatértem, az esti láthatáron nagy tüzek gyúltak ki a körültekő hegyeken: ünnepi tüzek, a melyeket a thüringi tartományok népe Szent-Iván éjén szokott gyújtani. Régi germán hagyomány ez; talán egykorú még a druidák áldozataival és összefüggésben áll a másik napfordulati éj, a karácsonyi ünnepével, a melynél nem kün a mezőn, de benn a meleg szobában gyútanak ragyogó lángokat, melyeket ujongva tánczol körül a gyermekcsereg.

A népszokásokban gyakran sok öntudatlan költőiség rejlik, és a változott kor néha új jelképes tartalmat ad nekik. Vajjon a thüringi nép, mely oly soká tartotta fenn a szent-iván-éji tüzek szokását, gondol-e rá, hogy a nagy szellemek, a melyek itt jártak, működtek, mennyivel sugárzóbb fényt árasztottak szét a thüringi erdő felől a nagy Németországra s még azon túl is? . . .

Mihály valkói h. t. Lomnára rendes k-tanítónak s *Kassics János* heőkereszturi kántort Barakonyba rendes k-tanítónak neveztek ki. — *Pályázat.* A minyóczyi kelecsényi k.-tanító állomásokra pályázatot hirdettek. Javadalmazásuk államsegélylyel 400 frt. — *A vall.- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium* *Kerlik János* izbugya-bélai tanítónak évtödős korpótléket engedélyezett. *Szimkó Antal* kurói tanító fizetését 400 frtggal kiegészítette.

* **Református istentiszteletet** tartanak a hívek április hó 3-ikán, azaz kúsvét hétfőjén délelőtt 11 órakor a Kollégium tanítóképződei termében. Az Úrvacsorával egybekötött istentiszteleten az ünnepi beszédet *Frenczel Bertalan* abaúj-vajkóczyi ev. ref. lelkész tartja.

* **Dr. Berzeviczy Albert** v. b. t. t.-nak közelébb a *Parlamentekről* tartott s általános feltűnést keltett kiváló előadása a «Budapesti Szemlé»-ben és az «Olcso Könyvtár»-ban fog megjelenni.

* **Új egyetemi magántanár.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Pap József* budapesti ügyvédnek a budapesti tudományegyetemen a «magyar polgári perrendtartás»-ból magántanárá történő képesítését jóváhagyta és őt e minőségében meg erősítette.

* **Eljegyzés.** *Gaal Emil* kassai kereskedő eljegyezte *Bauernebl Juliskát*, özv. Bauernebl Józsefné kedves leányát.

* **Eljegyzés.** *Konya Miklós* kereskedő eljegyezte *Oravetz Margitot* Eperjesen.

* **Névmagyarosítás** *Scharputovszky Emil* eperjesi lakos, valamint kiskorú fia *Emil* és *Károly*, nevét *Sárpataki*-ra változtatta.

* **Kihirdetett oklevelek.** A március 27-iki várm. közgyűlésen *dr. Holénia Gyula* gyakorló-orvosnak és *Kovács Kálmán* vm. állatorvosnak oklevelet kihirdettek.

* **A magnanói csata.** Háziezedünk e hó 5-ikén emlékünnepet ül. E napon lesz a magnanói-ütközet 100 dik évfordulója. A csata győztese *krajovai és topolyai Kray* lovag volt, kinek emlékére viseli háziezedünk örök időkre elnevezését.

* **Temetés.** *Rakovszky Ferencz* nyug. kir. törvényszéki bírót, volt 1848/49-iki honvédet, kinek elhunytáról lapunk múlt számában emlékeztünk meg, március 26-ikán helyezték örök nyugalomra. A temetésen a gyászlaborált család iránt az általános részvét igazán inpozánsan és megható módon nyilvánult. Messze idegenből is sokan jöttek el, hogy a halottnak megadják a végtisztességet, de nagy számmal volt ott városunk egész művelt közönsége is, hogy, a zord időjárás dacára, örök nyugvó-helyére kísérje a mindenki által annyira tisztelt és becsült kedves «Feri bácsi»-t. A kopsorót a koszorúk egész tömege borította. Az elhunyt gyászoló családjának koszorúin kívül különösen kitűnt a temetésen is testületileg megjelent kir. törvényszéknek és az 1848/49-es honvédeknek a koszorúja. A két koszorút küldöttek helyezték el a ravatalon. A honvédek hatalmas nemzeti-szallagos koszorúját a temetés napjának délelőttjén *Kubinyi Albert* megható és lelkes beszéde közben tették «a derék bajtárs» ravatalára. A szónok mély érzelemről áthatott szép szavaiban azt emelte ki, hogy a hátramaradott bajtársak csak önmagukat tisztelik meg akkor, a mikor babérokoszorújukat átadják az elköltözöttnek, a kinek emlékét ők, a nagyidők folyton kevesbedő számú tanúi, szeretetteljes kegyelettel fogják megőrizni szüntelen.

* **Lelkészek a földművelésügyi miniszternél.** *Dr. Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter lelkészek részére a budapesti kertészeti tanintézetben kertészeti tanfolyamot rendeztetett. A tanfolyamra, mely március hó 19-ikén kezdődött és március hó 24-ikén végződött, csak 12 lelkész volt felvehető; a jelentkezők száma oly nagy volt (281), hogy egy második tanfolyam rendezése vált szükségessé. E második tanfolyam április 6—15-ikén fog megtartani és arra szintén 12 önálló falusi lelkész vettek fel. A tanfolyamban résztvevő lelkészek március hó 23-ikán tisztuleglet a földművelésügyi miniszternél, ki a legszivesebben fogadta a tisztelőket. A küldöttek vezetője *dr. Robitsch Ferencz* nagymarosi (Hontvm.) esperes-plébános volt. A küldöttség tagjai között ott voltak: *Zselinszky János* róm. kath. plébános Jászó-Ujjfaluról (Abauj-Tornavárm.) és *Nyemecz István* gör. kath. lelkész Malyczóról (Sárosvm.) is.

* **Jótevény adakozás.** *Rátkay Sándor* úr, az itt működött szintársulat közkedvelt tagja, f. évi márc. hó 26-iki, az «Unatkozó király» cz. operette előadása alkalmával lepecsételt borítékban *névtelenül* 12 (tizenkettő) forintot kapott. Ezen összeget Rátkay úr — tekintettel arra, hogy ez neki *névtelenül* adatott föl — el nem fogadhatta s azt jótevény czérra — nálunk, alulírottaknál — letéteményezte. Alulírottak az adakozó szándékának azzal véltünk eleget tenni, hogy a letéteményezett 12 frtot — figyelemmel a húsvéti ünnepekre — legjobb belátásunk szerint a város szegényei között osztottuk ki. *Magyar*, s. k. főjegyző. *Saly*, s. k. alkapitány.

* **Jóváhagyott alapszabály.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a «Sáros-zempléni ág. hitv. evang. egyházmegyei tanítóegyesület» alapszabályait jóváhagyta.

* **Tejvizsgálat.** A rendőrség, — tekintettel a húsvéti ünnepekre, — zöld-csőtörtökön megvizsgáltatta a vidékről behozott tejet és tejneműt s ezt — egy-két esetet kivéve — teljesen jónak találta.

* **A Soóvári Társaskör** április 8-ikán esti 8 órakor a Kör helyiségében táncmulatsággal egybekötött műkedvelői szineloadást rendez. Színkeretül a «Virág-fakadás» cz. egyfelvonásos vígjáték, melynek szereplői: Giller Ede, Kögler Etelka, Hollenkay Etelka, Richter Károly, Tokár Emil és Würsching Berta lesznek.

* **Az ügyvédek száma.** Egyik jogi szaklapunkban olvassuk, hogy 1897. év végéig Magyarországon az ügyvédek száma 4639 volt, kik közül budapesti több

mint 1100. Az ügyvédjelöltek összes száma ugyanekkor 1616-ot tett ki. Úgy az ügyvédek, mint a jelöltek száma még mindig növekvőben van. 1897-ben a két hazai ügyvéd-vizsgáló bizottság előtt 258-an tettek ügyvédi vizsgálatot, közülök 239 nyervén képesítést.

* **Honvéd-szobor emlék Selmeczbányán.** Selmeczbánya város lelkes közönsége egy monumentális honvéd-szobor felállítását vette tervbe, a szabadságharc hőseinek emlékére. A gyűjtések ez irányban már nagyban folynak, az ügyet *ocsovai Ocsosvsky Vilmosné* vette kezébe, több dícső honleány vezetésével. Midőn e hírt közreadjuk pártólól foglalkozunk állást a nemes eszme mellett. Az adományok ocsovai Ocsosvsky Vilmosné, vagy a városi pénztár címére Selmeczbányára küldendők. Az adományokat hirlapilag nyugtázzni fogják.

* **Az eperjesi ügyvédi kamara választmányának** e napokban megtartott ülése alkalmával elhatározták, hogy 1899. július 1-jétől kezdődően a kamarai titkár a rendes hivatalos órák alatt a kamara hivatalos helyiségeiben fog tartózkodni — a kamarai ügykezelés emelése érdekében. Ugyanakkor elhatározták azt is, hogy a kamara hivatalos helyiséget ez évi július hó 1-jétől kezdődően máshová helyezik át, megbízván a kamarai elnökséget alkalmas irodahelyiségek keresésével. Ez ülés alkalmával — többek közt — felolvastatt *Plösz Sándor* újonnan kinevezett igazságügyminiszter leírata, melyben a kamarát kinevezéséről értesítve, a kamara jóakarattal, kihatóság támogatását kérte. Ezen leirat tudomásul vétetvén, az igazságügyminiszterhez megleghatóságú üdvözlő-íratot intéztek. — 1899. márczius 28-ikán a kamara fegyelmi bírósága végtárgyalást tartott.

* **Az eperjesi boszorkányok** címen a *Pesti Napló* márczius 30-iki számának tárczájában *Tarcsai György* mondja el annak a borszalagra fűzött kulcs-csomónak a mondáját, a melyet ma is ott őriznek a város levéltárában. *Valter* főbírónak és feleségének regényes esete érdekesen van elmondva a szép közleményben.

* **Kassa város új tisztviselői.** Kassa sz. kir. város törvényhatósági közgyűlésén városi tanácsossá *Tfürst Vendel* volt tb. főjegyzőt, ülnökké pedig *Varga Kálmán* volt másod-aljegyzőt választották.

* **Sátoralja-Újhely új tisztviselőikara.** A nagyközségből rendezett-tanácsúvá lett Sátoralja-Újhely e napokban választotta meg új tisztviselőit. Polgármesterré lett *Szekely Elek* nagybirtokos, főjegyző *Kapás L. Aurél*, árvaszeiki ülnök *Ujfalussy Endre*, főügyész *Kis Ödön*, pénztáros *Nuday Akos*, számvéző *Szölössi Sándor*, ellenőr *Volkovszky F.*, építészeti felügyelő *Szentgyörgyi Dezso*, rendőrbíró *Kellner Samuél*, gazda *Csolóko József*. A főispán *Schmidt Lajos* eddigi rendőrtanácsost rendőrkapitányává nevezte ki.

* **Ingyen-tanesczközök.** Az Eperjesi Széchenyi-kör népszerűségi szakváltmányára a berkii ág. hitv. ev. elemi iskola részére 25 db. Gönczy féle ABC- és olvasókönyvet és 1 példány sárosvármegyei nagy falu térképét, az alsó-orlichi gör.-kath. elemi iskola részére pedig 25 db. Gönczy-féle ABC- és olvasókönyvet ajándékozott.

* **Tanfolyelők a magyar névért.** A névmagyarosítás munkájából a kir. tanfolyelők is kiveszik a részüket. Közlebről is több tanfolyelőrre intézett lelkes hangon felhívást a tanítókhöz, hogy idegen-hangzású nevüket változtassák magyarra és legyenek névben is azok, a kik szívben és lélekben eddig is voltak.

* **Ipartestületi elnök-választás.** Közlebről volt *Bartfán* az ipartestületi elnök-választás. A régi elnök: *Maugsch Nándor* helyett *Legányi Gusztávot* választották meg.

* **Műkedvelő szineloadás Bartfán.** Az Eperjesi Széchenyi-kör bartfai vidéki választmányára, a választmány névnevelési céljaira, t. év április 3-ikán műkedvelő szineloadást rendez, mely alkalommal *Tóth E.* pályanyertes népszínművét: „A tonolencz”-ot fogják színrehozni. A rendezés *Arányi Dezsőnek* van a kezében. A darab szerepeit a következők fogják játszani: *Csontos Alajos*, *Arányi Dezsőné*, *Tóth István*, *Szokolás József*, *De Ponty Ilonka*, *Szokolás Anna*, *Kocsus Anna*, *Tahy István*, *Koszarabszky Jenő*, *Linhart Adolf*, *Ferenczy Antal*, *Turek Géza*, *Tóth Miklós*, *Raáb Júlia*, *Tóth István*, *Arányi Dezső*, *Schultz Gyula*, ifj. *Tóth István*, *Fodorovszky Jenő*. Az előadás táncmulatság követi. A vidéki választmány újabb lelkes vállalkozását a legmelegebben üdvözljük!

* **A Magyar Túrta-Egyesület eperjesi jogász-osztálya.** Mintegy másfél év óta áll fenn jogakadémánk kebelén belől ez az ifjú, de eleterős egyesület. S bár ez egyesület a kezdet nehézségeivel még most sem bírkózt meg egészen, mégis, ha visszatekintünk a másfél éves működésre: ehhez méltó jövőt is jósolunk neki. Az Osztálynak közgyűlésén — melyről lapunk is megemlékezett — *Foób Imre*, az Osztály eddigi elnöke számolt be a letolyt időszak munkásságáról. Az Osztály 1897. október havában alakult meg *Flórián Karoly* és *Mocsár Andor* kezdeményezésére. Hogy a túristaság eszméjét menél sikeresebben propagálhassa, az anyagiakról is gondoskodnia kellett és rövid időn belül 146 frt 03 krnyi vagyont gyűjtött. Megalkotta ügyrendjét, melyet a jog- és államtudományi kar, valamint a központ jóváhagyása után ki is nyomtatott. Úgyisint kinyomatta kirándulásainak jegyzékét és a kirándulási szabályzatot és ezt tagjai közt kiosztotta. A diák-turistaság fejlesztése is fontos feladatát képezte az Osztálynak. E tekintetben az által is terjesztette a helybeli két főgimnázium ifjúsága közt a túristaságot, hogy az érdeklődőknek ingyen osztotta ki a „diák-turisták útikönyve” cz. füzetet. Közvetítette az Osztály a „diák-turista-igazolványok” kiadását, melyek a Magyar Túrta-Egyesület szervezte diák-szallókban tetelem kedvezmény igénybevételeire jogosítanak. Ezek a szállók a Felvidék nagy részén kiválóan megkönnyítik fiataljainknak a túristaságot. Ezenkívül a helybeli

két önképző-kör tagjai részére pályadíjat tűzött ki oly munkára, melynek tárgya egy megtett kirándulás leírása. de a pályázat — sajnos — meddő maradt. A koll. főgimn. ifjúsága részére két ízben belépődíjmentes túrista-estélyt rendezett. Az Osztály a hasonló célú és testvér-egyletekkel szoros baráti viszonyt tart fenn. Képviseltette magát a budapesti diák-kongresszuson, valamint a trencsényi túrista-egyesületi közgyűlésen. A „Kassavidéki Túrta-kör”-rel is szoros érintkezésben állott és ennek lapját, a „Kassavidék”-et ingyen kapta. A kassa-oderbergi és az eperjes-bártfai vasutak igazgatósága az Osztály tagjait — társas-kirándulásaik alkalmából — felül menetjegyek kedvezményében részesítette s ezáltal jelentékenyen hozzájárult az Osztály céljainak előmozdításához. Az Osztály tervbe vette egy, egész Sárosvármegyét felölelő kalauz kiadását, ez a terv azonban finansziális okok miatt ez ideig meg nem valósult hatott. A túrista felolvasó-estek — ilyet az Osztály 3-at rendezett — közönségünk előtt már oly népszerűek, hogy ezeket külön lefelemlíteni alig szükséges. Azonban nemcsak elvben terjesztették a túristaságot, de gyakorlatilag is művelték, a mennyiben április—október hónapokban 15 kisebb-nagyobb kirándulást rendeztek úgy gyalog, mint kerékpáron. Különösen kiemelendő az a nagy kerékpáros-kirándulás, melyet az Osztály 5 tagja *Krayzll Béla* vezetésével tett a következő útirányban: Eperjes, Branyiszko, Szepesváralja, Lőcse, Csótörtökhegy, Poprád, Felka, Tátrafüred, Széplak, Tátralomnicz, Matlárháza, Nagylomnicz, Szepes-Szombat, Gánócz, Virágvolgy, dobsinai jégbarlang, sztraczenai völgy, Istvánfalva, Iglófüred, Igló, Abos, Eperjes. Az Osztály tagjainak száma jelenleg 50; ez ugyan a múlt évhez képest csekély apadást mutat, de reméljük, hogy a tag-szám évközben is szaporodni fog. Az évi program legfontosabbjai: kirándulások rendezése és utak jelzése; utóbbi címen a költségvetésben nagyobb összeg is van előirányozva. Mi csak azt kívánhatjuk, hogy a derék egylet töretlenül erélyel és sikerrel haladjon a megkezdett úton!

* **Koronaértékű új váltó-úrlapok.** 1899. évi április hó 1-én koronaértékű bélyegzett váltó- és igényjegy-úrlapok jönnek forgalomba. A mostani, úgy 1883-ik évből való váltó-, mint az 1871-ik évből való igényjegy-úrlapokat a készlethez képest, még az 1899. évi augusztus hónap 31-éig az igények kielégítésére fordítják.

* **Beküldetett, Kösch Elemér** úr a „S. H.” szerkesztőséghez intézett következő levelét lapunkhoz is beküldte azzal a kérelemmel hogy annak helyét adjunk: „A Sárosi Hírlap” tek. Szerkesztőségének. Helyben. Tisztelt Szerkesztőség! A Sárosi Hírlap múlt számában közölt cikkének Széchenyi-köri fellépésekre vonatkozó részére a következőkben válaszolok: A cikk magát a szavaltat nem teszi bírálata tárgyává, de Gabányi „A föld és népei” című monológiát nevezi férczerménynek. Nem akarok Gabányi védelmére kelni; ő e lesújtó kritika dacára; azt hiszem, ezentúl is ír — s marad nyugodtan. Megnyugtatósomra szolgál azonban ama körülmény, hogy nevezett „férczerményt” egy városi művész-estélyen előadták — persze a Sárosi Hírlap előleges felülbírálata és utólagos jóváhagyása nélkül. Elvégre, ha a Sárosi Hírlap-nak az a meggyőződése, hogy e mű férczermény — nekem nincs hozzá megjegyzésem, hiszen kritizálni akárkinek szabad. A kritikához, legyen az bármilyen kedvezőtlen, legkevésbé van annak hozzájárulása, a kit kritizálnak. Azonban, ha a Sárosi Hírlap lép az objektív kritika teréről és fellépésnek azt a színezetet adja s az egész dolgot olybá tünteti föl, mintha én elfelejtettem volna számot vetni az eperjesi közönség műízlésével, akkor igenis tartozom egyrészt a Széchenyi-körnek, másrészt az eperjesi közönségnek annak a kijelentésével, miszerint a cikk ezen minden alapot nélkülöző agresszív irányára ellen tiltakozom és azt a leghatározottabban visszautasítom! Eperjesen, 1899. évi márczius hó 28-ikán. *Kösch Elemér* s. k.

* **Talált katonai oldalfegyver.** *Demeter Ágoston* cipész, a Vármegyház-utcában egy 67. R. 1083. számmal ellátott katonai oldalfegyvert talált és azt a rendőrségnek átadta.

* **Öngyilkos katona.** *Kordák József*, 67. gyalogezredbeli közkatona márczius 27-ikén éjjeli 1 órakor ittas állapotban a Rózsá-utca 11. számú ház istállójában szolgálati fegyverével mellbe lötte magát. Haldokolva vitték a katonai kórházba, hol reggelre meghalt.

* **Kéménytűz** volt márczius 24-ikén a dr. *Munk Henrik* Fő-utca 88. számú házában, melyet azonban pár perc alatt eloltottak. A tűz túlfűtésből eredt. — Ugyancsak hasonló okból kéménytűz támadott márczius 31-ikén délelőtt a magyar-utczai 7-dik számú Lerner-féle házában, melyet szintén nyomban elfojtottak.

* **Tetőtűz.** Márczius 25-ikén délelőtt a Sörházban a kocsinz teteje kigyuladt, de azonnal észrevették és eloltatták. A helyszíni szemle alkalmával a bizottság konstata, hogy a tűz onnan keletkezett, hogy a gyár kéménye szikrafogóval nincs ellátva és a szikra a kocsinzre hullott.

* **Találatott márcz. 27-ikén a Fő-utczán** egy kenderbe kötve 65 kr. Tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

* **Lopás.** Márczius 24-ikén a Szentandrásy-házból, ismeretlen tettes a nyitott szobába surranva, az asztalról ellopott egy ezüst egyfedelű cylinder-órát, melynek hátlapja aranyozott. A rendőrség keresi a tettest.

* **Tűz Nagy-Sároson.** Úgy látszik, állandó rovatot igényel Nagy-Sáros e tekintetben. Márczius 26-ikán *Kundrács József* háza gyuladt ki a kéménytől s le is égett a tetőzet; 27-ikén pedig *Bierbaum Ignác* csúfú foggott tüzet s még három csúf s két lakóház pusztult el. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A 4700 frtnyi kár biztosítás útján megtérül.

* **Gondatlanság.** Gíralton márczius 23-ikán *Dolhi Péter* a dühöngő szélvihar dacára tüzet rakott favisokjának nyitott kéménye alá, melytől az épület csak-

hamar lángborult s kivüle még öt szomszédos ház, több sertés és bárány a tűz áldozatává lett. Ugyancsak gondatlanságból kigyuladt márczius hó 24-ikén *Lukon Glück Adolf* biztosítatlan fűrészmalma *Lukácska Mihály* gondatlansága folytán, a ki a malom mellett tüzet rakván, eltávozás után az üszköt elotlatlanul hagyta. Mindkét esetben az illetők tűzvész-okozás miatt a hatóságoknak bejelentettek.

* **Vásári tolvaj.** Márczius 24-én a héthársi vásáron *Stieber György* olysói legény, *Kriser Rezső* nyitott sátrából nagyobb mennyiségű kendőt lopott el. Az esetről értesített csendőrség hamarosan kézrekerítette az enyveskezü vásárlót s az ellopott holmikát is megtalálták nála.

* **Vakmerő rabló.** *Mikita András* márczius hó 20-ikán a kis szebeni vasúti állomáson rátámadt *Bel-dovics József* héthársi lakosra s pénzes-tárczáját erőszakkal elvéve, tovairamodott. A hirtelen zavarban ellírt tettest a kis-szebeni kir. járásbírósnak jelentették.

* **Feltűnő hatás.** Az újabb kor vívmányai között nem utolsó helyet foglalnak el az arcz szépítésére szolgáló cikkek. De az a haladás, a melyet ezen a téren a már világszerte elterjedt dr. *Spitzer-féle Mária-arcz-kenőccsel* lehetett elérni, egyszerűen bámulatos. E szert *Govorkovich János* gyógyszerész gyártja Eszéken és csodálatos módon már egy tégely használata eltünteti a női arczról a májfoltokat és a szeplőket. Tetőzi a hatást a *Diana-hőgygyor* és különösen a dr. *Spitzer-féle Mária-szappan* használata. Bővebbet lapunk hirtetésében.

* **Borhamisítási ügy.** Néhány hét előtt közfelfűtést keltett a napilapok azon híre, hogy a biai főszolgabíró *Dietz Viktor* urat, mint a budapesti *Dietz József* bornagykereskedő-czég beltagját, borhamisítás miatt rendkívül szigorú büntetésre ítélte. Annál feltűnőbb volt ez a hír, mert magából az ítéletből is kitűnik, hogy a meghamisított bor Klein József budafoki borpincejében találatott. Nemrég közölve volt a Pestmegye alispánja által hozott másodfokú ítélet, mely *Dietz Viktor* urat teljesen felmentette, mert kitűnt, hogy Klein József védekezése, hogy a hamisított bort a *Dietz-czégtől* vette, teljesen alaptalan. Klein Józsefet ennél fogva pénzbüntetésre és a költségek megtérítésére ítélte a főbbeckési hatóság, mely körülmény bizonyára közmegelegedést fog kelteni a nagyközönség körében, melyből eddig is a rokonszenvennek számos nyilatkozata jutott a már több, mint 40 év óta köztisztletben fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő, ártatlanul meghurczolt bornagykereskedő-czéghez.

* **Oly kávéital bevezetése,** leginkább a családokba, a mely az egészséget elősegíti és egyúttal a táplányú, idegeinkre annyira hátrányos bakkvét nélkülözhetővé vagy legalább ártalmatlanná teszi: hosszú időn át lelkiismeretes orvosok és emberbarátok törekvését képezte. *Kathreiner Kneipp-malátakávéjában* végre megtalálták a pótlékot, a mely az oly általánosan elterjedt, legyőzhetetlen szükségletté vált szokást, a napjában egyszeri és kétszeri, sőt többszöri meleg-kávéivást nem akadályozza és a czélt mégis eléri, a keresett élénkítést az egészség kára nélkül nyújtva. *Kathreiner Kneipp-malátakávéja* különösen a kedvelt bakkvé jó ízét, illetőleg ehhez is a legjobb pótlékban bizonyult az eddig használt szurrogátok helyett, a melyek csak festőszerű szolgáltak. Megóvja a jó ízt, azt még kedvezőbbé, enyhébbé és kellemesebbé teszi. Végül ezen házas gyártmány használata által (valódi csak az ismert eredeti csomagokban a „Kathreiner” névvel, de soha sem nyitva kimérve) minden családban jelentékeny megtakarítás éretik el és így dupla szolgálatot tesz az általános jólétnek.

* **«Első Leánykihazasítási Egylet m. sz.» XXXVI.** rendes közgyűlését márczius hó 19-én tartotta *Schwarz Ármán* elnöke alatt, nagy részvétel mellett. Az évi jelentésből kiveszszük, hogy az 1898. kezelési év az igazgatás minden ágában lendületes emelkedést mutat. A mérleg egyes tételi világosan hirdetik, hogy ezen intézet a gyermekbiztosítást eredményösen kultiválja. 1898. évben 10,208 jutalékrész, túlnyomólag a fiatalok korosztályból, lett beírva. Nászjutalékok és visszatérítések fejében 439,702.26 kor. fizettünk ki. A 923,286.64 kor. üzleti eredményből 757,709.44 korona a matematikai díjtartalékhoz csatoltatott, melylyel az 4.120,486.84 kor. emeltetett. A hivatalnoki nyugdíjalapra 4000 koronát szavaztak meg. Ezen alap tehát 29,087.16 koronát tesz ki. A fennmaradó 161,577.20 kor. alapszabályszerű javadalmazásokra a külön tartalékalapok és a nászjutalék-felemlési alapoz csatoltatott, mely alapok ez által 446,419.80 koronára emelkedtek. A mérlegszerűleg kimutatott 4,724,417.80 korona vagyon fedezetet nyer jó jövedelmű budapesti házakban, melyek leírások után 1.501,195.72 korona befektetési értékkel vannak felvéve, 1.225,503.18 korona takarékbetéteken, 1.351,696 kor. 4¹/₂%-os elsőrendű biztonsgú értékpapirokban, továbbá kötvénykölcsonokban és kintlevő követelésekben. Dr. *Alexander Bernát*, a felügyelő-bizottság elnökének előterjesztett indítványa a felmentvény megadására, egyhangulag elfogadtatott. *Schwarz Ármán* elnökségének 30. évfordulója alkalmából az ez évi igazgatósági jelentéshez egy a többi igazgatósági tagok által aláírt emléklap mellékelte, melyben méltatlanul azon érdemek, miket 30 évi működése alatt szerzett. Ezen emléklap tartalmának felolvasása viharos helyesléssel találkozott. Miután meglenyhi *Dávid Endre* tag indítványa, ki szép szavakkal szintén *Schwarz Ármán* elnök érdemeiről emlékezett meg, az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak köszönetet és elismerést szavaztak, a közgyűlés az előbbi felügyelő-bizottsági tagokat egy évi tartamra újból megválasztotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Dietz Miksa* és *Nemess Henrik* urak küldettek ki. A közgyűlés *Schwarz Ármán* elnök élénk életésével végződött.

* A legjobbak ságokkal háziaszerel első hely hatással szünteti a mosó sze hatása va képen ja belsőleg Ferencc Kapható számos olyat elto 19. vagy kupakjai * Sör sömört (börvisek) kik gyóg irtója. Kó vám- és vétel 50. Danzig * Po munkánk esetekben tisztatlans olyféle sz fájdalmat hatással minden kenőcs- olyan gy bir és az hirdetés

F 3 frt 35 mintázatok. Henne méterenké Privatesen, vala posta. Henneber Mag

* A s Köszönjük kellett ven ellenmondá leg a zené manya van szól a zené 88-ot Szerk ban eddig szoltunk, n az idézet közö elvek hogy miké hogy, ha el kiállításról útján, már felelhetjük, kérdések ugyanannal vonatkozó szöszert. szetek párt miniszter is mindjób műpártoló iránti érde teremteni: Széchenyi-művészeti ben tárgya Társulat k nemkélhető, munk lesz zátában gy örömmel v ép oly buz évben ret attól, hogy teljesen me mond legü szakválaszt nyesítésé 7. K. 1 dollar t 1.25 dollar

A 6) Bel czimeres fehér hat felette és tőlötti m alatti, ugy és ezüst- karó: az 1569. no levéltárát 7) Bő továbbá level-et k jan. 24-ik az oklev is nemes ben zöld dísz: job

Globus-tisztító-kivonat

a koronája minden tisztító-szernek,

tartós és a legszebb fényt kölcsönzi, a fémek nem rongálja és nem piszkít, mint a tisztító-kenőcs!

Három hatósági esketett vegyész egybehangzó ítélete szerint a

Globus-tisztító-kivonat kiváló tulajdonságainál fogva felülmúlhatlan!

Dobozok 5, 8 és 15 krajzárral mindenütt kaphatók.

Nyersanyag tulajdon bányákból gőzerővel.

Fritz Schulz jun., Leipzig
a tisztító-kivonat feltalálója.

Premier

kerékpárok

24 év óta

első

minőség!

Képviselők:

Schweitzer Testvérek

Miskolc

Eperjes és Eger.

BERGER-féle GYÓGY-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államaiban fennsikerrel alkalmaztatott

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, koszos elült kütegek, úgyintén orr-rezesség, otvar, fagylag, latizás, lep- és szakalkorpa ellen. A **Berger-féle kátrányszappan** tartalmazza a **fa-kátránynak 40-át** és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. **Családok elkerülése végett** határozottan **Berger-féle kátrányszappan** megrendelése s az ismert védjegyre való megismeréses köztük. **Idült bőrbetegségek**nél sikerrel alkalmaztatott a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyöngébb kátrányszappan az azebor tisztáltságnál elvádlására, a gyermekeknek valamennyi betegségére ellen felülmúlhatatlan hatású, **moszó és fürdőszappan** mindennapi használatú szilga.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

35 glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden fajnak használati utasítással együtt 35 kr.; dobozokban 3 drb 1 lrt, 6 drb 1 lrt 90 kr.

A többi **Berger-féle szappanok**ól különösen kiemelendők **benzoeszappan** a bőr finomítására, **borax-szappan** pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simítására (imólielyeknél és mint fertőtlenítő szappan), **Berger-féle gyerekek-szappan** a szenge kor részére (25 kr.), **lechthyl-szappan** neuma s arcvöröség ellen, **szeplo szappan** igen hatásos, **Tannin szappan** lábzatalas es hajkelti illas ellen, **Fog-szappan** kocogben 1. sz. rendes fogcsanak, 2. sz. dolanyosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi **Berger-féle szappanok**at illetőleg utalunk a rópiratokra. Csak **Berger-féle szappanok**at kell keresni, mert más számlán hatástalanok. Utalunk a vevőkre: **G. Hoff & Comp. Troppan.** Edempeit el küldetve a nem ritkán gyógyszerkellékesen beszerz.

Egy gyógyszer sem múlja felül

Kaiser

MELLCZUKORKÁIT

maláta-kivonat cukorral, szilárd alakban.

2360 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány biztos sikert bizonyít köhögés, rekedtség, katarrhusok és elnyálkásodásnál.

Egy csomag ára 10 és 20 kr.

Biztos sikert

hoznak az általánosan bevált

Kaiser-féle

Pfeffermünz-Caramellák

étvágytalanság, gyomorfájás s eirontott gyomornál.

Egy csomag ára 20 krajczár.

Kapható

Wieland és Schroepfer

czukrászdájában Eperjesen.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára. — Egy nagy palaczk ára 1 forint 35 krajczár. Egy kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb bearayozására. 1 kis palaczk ára 20 krajczár.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb újonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kapható:

Gallotsik J. V.-nál, Eperjesen.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp maláta kávé.

Nagymama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, sziv- és gyomorbajoknál, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Végeladás!

Tisztelettel bátorodom a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy fő-utca 88. szám alatt raktáron levő

összes áruimat

a beszerzési áron alul — míg a készlet tart — árusítom el.

Kiváló tisztelettel:

Palecskó Viktor.

PSERHOFER J. vértisztító-labdacsai,

ezelőtt „általános labdacso” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacso csodás hatá-

sukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacso általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszertől készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacso háziszertül ajánlottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak **vérszegénységre** s az abból eredő bajknál is, így **sápkórnaál, idegességből származó fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító-labdacsok oly könnyen hatnak hogy a legcélszerűbb fájdalomat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító-labdacsok csak a Pserhofer J.-féle, az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben, I. Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára **21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, **1 ft 5 kr.** kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag **1 ft 25 kr.**, 2 csomag **2 ft 30 kr.**, 3 csomag **3 ft 35 kr.**, 4 csomag **4 ft 40 kr.**, 5 csomag **5 ft 20 kr.** és 10 csomag **9 ft 20 kr.** kerül.

N.B. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacso a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kértük **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító-labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacso fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk, azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer úr!

Köln, 1883. április hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekerestet az Ön felülmúlhatatlan vértisztító-labdacsáiból utánvétellel. Fogadják ez úton is a legmélyebb köszönetemet labdacsa csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes úr!

Hrasche (Földnik mellett), 1887. szept. hó 12-én.

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsa kezeim közé kerülték, melyeknek hatását ezennel megírom. Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni a bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsa engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer! Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacso engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Mélyen tisztelt úr!

Bécs Újhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, má életét is megúnta,

melyről egyébként le is mondtott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztító-labdacsáiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Tekintetes úr!

Eichengraben (Göhl mellett), 1893. márcz. 27.

Alulírott ismételen kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacso értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

T. úr!

Götschdorf (Kölbach mellett, Szilázia), 1886. okt. 8-án.

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító-labdacsáiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy a gyomor-bajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacso nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fü-liqueur, Bernhard W. O.-tól Brogenzenben. $\frac{1}{2}$ üveg 2 ft 60 kr., $\frac{1}{4}$ üveg 1 ft 10 kr., $\frac{1}{8}$ üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, tagszagadás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fűszagadás stb. stb. ellen, ára 1 ft 20 kr.

Angol csodabalsam, Pserhofer J.-től. Egy üveg 50 kr.

Fagybalsam, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kola-praeeparatumok. Kitünő szer gyomor- és bél-betegségeknek.

Kola-elixir vagy **bor**, 1 liter 3 ft., $\frac{1}{2}$ liter 1 ft 60 kr., $\frac{1}{4}$ liter 85 kr.

Golyva-balsam, Pserhofer J.-től. Kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek), Pserhofer J.-től. Megrontott gyomor, rossz emésztés és mindenemü altesti bajok ellen kitünő háziszér. 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 ft.

Útifüvedv, Pserhofer J.-től. Egy ált. ismert kitünő háziszér hurut, rekedtség, gör-
csös köhögés stb. ellen. 1 üvegeske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 ft 50 kr.

Tannonchinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 ft.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujkkakac, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajknál mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tegely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitünő háziszér a rossz emésztés minden következményeinek, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 ft.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetők. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsség előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetettik.

PSERHOFER J. gyógyszerész. „Zum goldenen Reichsapfel”, Wien, I. Singerstrasse 15.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ALDASSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR közreműködésével szerkeszti

MARZALI HENRIK.

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelleklettel, 60 színes műlappal, 50 történeti térképpel és 8500 szövegdallal.

Megjelenik tizenkét kötetben	Megjelenik füzetes kiadásban is
famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.	240 füzetben.
Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával	Több füzet semmikép sem lesz.
8 ft.	Hetenkint egy füzet fog köze- bcsáttatni.
Minden négy hóban egy-egy füzet jelenik meg.	Egy-egy füzet ára 30 kr.
	A füzetes kiadáshoz díszes be- kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

- Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden vendés hazai könyvtárisnál.
- Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 forintjával
 - kötetenkénti utánvétellel bérmentve,
 - havi 1 ft 50 kros részletfizetésre.

Tájékoztató képes prospektust vagy mutatványfüzetet **ingyen és bérmentve** küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-út 18. sz.

Előfizető-gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Szállítási Hivatal, Kassa.

Bútor- és átköltözködési ingóság-szállítást
csomagolás megtakarítása mellett és át-
rakodás nélkül

zárt, szab. bútorszállító-kocsijaival
eszközöl a

Szállítási Hivatal KASSÁN Rózsá-utca 2. szám a.

Képvisekve minden nagyobb városban.

A holland-amerikai útírány.

Hetenkint egy- vagy kétszeri gőzforgalom
Rotterdamtól New-Yorkig.

Cajüt-iroda: Bécs, I. Kolowratring 9.
Fedézet-iroda: Bécs, IV., Weyringgasse 7/a.

I. Cajüte:	II. Cajüte:
Április 1-től Okt. 31-ig	Aug. 1-től Okt. 15-ig
290-400 Mk.*	200 Mk.
Nov. 1-től Márcz. 31-ig	Okt. 16-tól Julius 31-ig
230-320 Mk.	180 Márka.

* A cajüte fekvése és nagysága, valamint a gőzös gyorsasága és elegánciája szerint.

Hirdetések

az

EPERJESI LAPOK

számára

jutányos áron

vétetnek fel

KÖSCH ÁRPÁD

könyvnyomtató-intézetében.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”

legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Első cs. és kir. osztrák-magyar, kizárólag szab.
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
 KRONSTEINER KÁROLY
 Bécs, III., Hauptstrasse 120. sz. (saját házában).
 Az aranyéremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasútak, ipari-, bánya- és gyári-társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, úgyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója.
 E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 4 különböző mintában kilónként 16 krtól felébe szállítanak és a mi a festék szűrítettségét illeti, azonos az olajfestékekkel.
 ••• Mintakártya, úgyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. •••

Vigyázzunk a védjegyre!
Máriaczei gyomorcseppek
 egyszerűen hatnak gyomorbajoknál, nélkülözhetetlen s általánosan ismert láz- és népszerű étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felfújság, savanyú felbűfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörccs, szűkülésnél.
 Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél ételkel és italokkal, gúliszták-, májbajok- és hámrhoidáknál.
 Emeltet bajoknál a **Máriaczei gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.
 Központi szétküldési raktár: **Brády Károly** gyógyszer-tára a „Magyar Királyhoz”, Bécs, I., Fleischmarkt 1.
 A **Máriaczei gyomorcseppek** valódián kaphatók: **Eperjes:** Barts Emil és Molitorisz I. gyógyszerészeknél. — **Honfoglalás:** Szekerák A. gyógyszer-nél. — **Kis-Szeben:** Widder Gy. gyógyszer-nél. — **Lubló:** Ignatovits A. gyógyszer-nél. — **Szilva:** Csizsár Árpád gyógyszerésznél.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósbor-szesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra *kk nyomtatva* saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitűnő házi-szer, különösen a bedörzsölés kenő-gyűrő-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fog-tisztító-szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, úgyszintén fejmosásra is, a hajdegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 2 korona. * Egy kis üveg ára 1 korona.

BRÁZAY KÁLMÁN

Budapestben, IV. ker., Múzeum-körút 23. sz. alatt.

Kapható Eperjesen:

Bein Simon, Holénia Béla, Oszvald Dániel, Mikolík István, Gallotsik J. V., Bohrandt V., Dahlström Károly urak fűszerkereskedéseiben és Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában.

Mindenütt díszlik a híres **MACHLEID-féle kecskeméti arckenőcsöt**, mely rövid használat után minden szepit, májfoltot, himléhelet, pörse-neseket és egyéb kellemetlen kitételeket bizto-san eltávolít. Az arcszep, fiatal kellemes, de színt nyer tőle, a napbarnítástól meg-óvja kitűnő hatása már néhány nap múlva észre lehet, egyszersint proka is elegendő, hogy ezt bárki örökre megkedvelje. Hatása a kecskeméti növény-szappannal oly meglepő és elismert, milyet e téren szepítő-szer még el nem ért és fölül nem múlt. Egyik jó tulajdonsága, hogy ártalmatlan utóhatása sohasem lesz. Egy tégely ára használati utasítással 50 kr. Kapható:
Hajnal-szesz.
 Biztosan meggyógyít minden fájdalomt, így köszvény-reuma, csontfájdalmak, fejfájás, migrén, fogfájás, fül-fájás és hátfájás ellen a legbiztosabban ható gyógyszer. Még míg volt eszt rá, hogy számos, sikertelenül használt szerek után a hajnal-szesznek enyhítő hatása ne lett volna. Sok ezer elgyomorodott beteg köszöni már ezen szernek teljes gyógyulását. Egy üveg ára használati utasítással 50 kr. Kapható:
Farkas Ignác
 Mátyás király című gyógyszer-tárában Kecskeméten és minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárában.
 Foraktár **Török József** gyógyszer-tára Budapest.

Bámulatos szépség et lehet elérni a **dr. Spilzer-féle Mária-kenőcs**szel, a mely már egy tégely használatánál elhalványítja a szeplő- és májfoltokat, állandó használat pedig teljesen eltávolítja. A „Diana-Pouder” és „Mária-szappan”-nal használva pedig megóvja az arcz bársonyos külsejét a késő öregségtől.
 Kapható:
GOVORKOVICH JÁNOS Mária-gyógyszer-tárában, Eszék, felsőváros eredeti csomagokban. Raktár **Török József** gyógyszerésznél Budapesten és minden nagyobb gyógyszer-tárában. Egy tégely 35 kr. Postán legkevesebb három tégelyvel küldök utánvétellel. Bővebb telvilágosítással ingyen és bérmentve.

Chr. Weyrauch-féle világhírű padló-fénymáz
 csakis **MIKOLIK ISTVÁN**
 EZELŐTT LINKESCH KÁROLY fűszer-, bor- és vaskereskedésében Eperjesen kapható.

Posztószétküldés csak magánosoknak.
 Egy vég, 3-10 méter hosszú, elegendő 1 úri-öltönynek. Ara csak
 frt 2 80 jó
 frt 3 10 jó
 frt 4 80 jó
 frt 6 — jó
 frt 7 75 finom
 frt 9 — finom
 frt 10 50 legfinomabb
 frt 12 40 angol
 frt 13 95 Kammgarn
 valódi gyapjúból.
 Posztógyári raktár: **KIESEL-AMHOF, Brünben.**
 Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállítás.
 Privátvevők, figyelme! Csak direct-vételnél vásárolható jutányos áron. Felvilágosításul és biznyságul a következők:
 Krausz Adolf posztókereskedő Budapesten, a szabónak rendelvények fejében mintakönyvből következőket ajándékozik:
 10 frt vételnél 50 krtól egy nadrágot,
 20 „ „ 1 frtől egy öltönyt,
 60 „ „ egy finom öltönyt teljesen ingyen.
 Ezenkívül a szabó 3 forint engedményt kap méterenként és 20 százalékot.
 Ezen ajándékokat csakis a magánvevő fizeti meg, ki a szabónál Krausz Adolf mintakönyvből vásárol.

A legjobbnak bizonyult **házi-szer**, mely az emésztést szabályozza, reudes vérkeringést eredményezi, a megromlott s hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfoltja), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és pedig étvágytalanságot, savanyú felbűfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörccsöt, a gyomor-tulterhelést étellel, nyálkásodást, vértulást, hámrhoidákat, női bántalmakat, belbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult.
 Minden gyuladás, seb s kelés gyógyítása biztos sikerrel jár; a női mell gyuladásánál, terjeszkedékes keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, talpigok, vérkelesek, pokolvar és genyedéseknél; továbbá körömgnyedés, az úgynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttem-képződések stbnél az 50 év óta bevált
Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házi-kenőcs
Fragner B. gyógyszerésztől Prágában 203-III.
 Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges s tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált **házi-szer**. Egy üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. — Postán 20 krral drágább.
 A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.
 Dobozban 25 és 30 krajczárjával. — Postán 6 krajczárral drágább.
FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai **Fragner B.** gyógyszer-tárából és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa-balzsam** csomagolásán minden részén az itt látható kerek vedjegy legyen; a **Prágai házi-kenőcs** csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű vedjegy.
 = A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap! =
Elismerő-levelek rendelkezésre állnak.
 Raktárak Budapesten: **Török József** gyógyszer-tárában, **Egger A.** gyógyszer-tárában, **Thalmayer és Seitz, Kochmeister** utódai.
Főraktár a készítőnél: B. FRAGNER. Apotheke „Zum schwarzen Adler“ in Prag, Eck der Spornergasse Nr. 203.
 Postaküldés azonnal.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.
 Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvény-nél, csuszánál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszer-tárában készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegyre és Richter czimjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, **RUDOLSTADT.**